

[Peter Nielsen.]

vention. Selv da vi for første gang i vor moderne tid erfarede, at terrorisering af en uskyldig civilbefolkning også var en krigsform, da premieren herpå fandt sted i Guernica, var det stadig ikke indblanding. Rhinzonens militarisering: ikke indblanding. Østrigs kapitulation: ikke indblanding. Sudeterlandets annekstion: ikke indblanding. Likvidering af Czekoslovakiet: ikke indblanding. Og interventionen kom først, da det var for sent. 20 år efter er de sår ikke lægt, og man må stadig begræde sneisevis af millioner menneskeliv, og Francostyret består endnu.

Vi er en del, der vel ud fra vore erfaringer, stadig væk med visse forbehold, tror på en art interventionspolitik. Hvis spørgsmålet blot var så enkelt: amerikanerne ud af Vietnam, og lad dette ulykkelige land ordne sine egne forhold enten ved forhandling eller ved, at en af parterne vinder en sådan borgerkrig og dermed skabte freden, ville jeg mene, at USAs NATO-partnere og FN burde lægge et sådant pres på USA, at man forlod Vietnam. Men ville det slukke nogen lunte på krudttønden? Og kan man ikke forenkle et problem så stærkt, at man bortskærer det egentlige og væsentlige? Men der kan herske tvivl om, hvorvidt den form, der nu anvendes, er den rette til at slukke denne lunte. Og ikke mindst af hensyn til det forpinte folk, men også af hensyn til den rette måde at sikre verdensfreden på kan man kun håbe på og må arbejde for, at den eneste civiliserede måde at ordne dette på, nemlig gennem forhandlinger, må blive anvendt.

Men kan en intervention begrundes, bør det også siges, at ikke enhver form for intervention kan godtages. Man bør ikke godtage enhver form for ensidig information eller propaganda fra en af krigsparterne — det lærte vi tilstrækkeligt om under krigen — men hvad en af parterne selv meddeler om sine handlinger, må der fæstes lid til; og lad mig i den forbindelse sige det så blidt, som det er mig muligt: det er os fuldkommen uforståeligt, at amerikanerne f. eks. — efter deres egne oplysninger — kan nedsprøjte gift over nordvietnamske rismarker for at fremkalde hungersnød blandt befolkningen. Sydvietnamske tropper anvender tortur over for fangne partisaner. Ja vel, det gør amerikanerne ikke, men det sker i ly af deres bajonetter.

Der er talrige eksempler på umenneskelighed fra begge sider i denne kamp. Man kan anføre, at det er så nemt at kritisere, når man selv hygger sig, mens USA må bringe de store ofre og ofre unge amerikaneres liv, men derfor har vi alligevel lov til at sige, at hensigten helliger ikke midlet, og den slags bør vor NATO-partner ikke gøre. Jeg kan ikke sige dette mildere.

Selv om forholdene i Indokina giver anledning til megen ængstelse, er der dog også i det internationale spil visse ting, der kan give håb om, at verdensfreden stabiliseres. Det er vel lidt småt med de egentlige nedrustningsbestræbelser, men det er dog ligesom luften er blevet mildere. Forholdet øst-vest er ikke så skarpt mere, Sovjetunionen optræder med held som fredsmægler. Men vi kan dog vel stadig væk ikke glemme, at der fortsat er en mur i Berlin.

Forholdene i u-landene og de afrikanske problemer indbyder heller ikke til for stærk optimisme. Her yder Danmark dog også sit bidrag. Mange og ikke mindst ungdommen vil mene, at dette bidrag er for beskedent, og med den velstand, der er her i Danmark, må det også være muligt for os snart at nå op på det satte mål, at yde 1 pct. af nationalindkomsten. Men der er kun skatteyderne til at betale, og at skaffe nye skatter her i Danmark ved vi jo ikke mindst fra disse dages erfaringer er en meget vanskelig opgave.

Jeg mener, vi yder for lidt til u-landene. Vi må kunne yde mere rent humanitær hjælp ud af vor overflod, når vi ved, at store dele af denne verdens befolkning lever på sultegrænsen, og når vi ved, at skal grunden lægges for en virkelig verdensfred, må disse u-landes hele status bringes betydeligt i vejret. Men når dette er sagt, bør det dog tilføjes, at Danmark dog bringer sine ofre, og at vi godt kan tillade os en sammenligning her med andre lande.

U-landene er hovedsagelig forladte kolonionråder, som kolonimagterne har samlet sig store rigdomme i og i de fleste tilfælde har forladt uden at føle ansvar for, hvordan det vil gå disse landes befolkninger. Her må dog først og fremmest et ansvar placeres. Danmarks rolle som kolonimagt har været anderledes. Vil man egoistisk, rent økonomisk se på det for Danmarks vedkommende, kan det vel siges, at den har været en ene-